

Lovforslag nr. L 18. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 24. juni 1988

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

(Reklame i lokalradio m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til trafik- og kommunikationsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd. To af udvalgets spørgsmål og trafik- og kommunikationsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Dansk Annoncørforening,
 Det Danske Jazzcenter,
 Distriktsbladenes Sammenslutning,
 Højderyggens Lokalradio,
 Provinsens Distriktsblade,
 Radio Media,
 Radio-Spots,
 Lokalradioernes Reklamesalg, og
 Sammenslutningen for lokale radio- og TV-stationer i Danmark.

Det er af ministeren tilkendegivet, at spørgsmålet om reklame i lokal-tv vil blive taget op til behandling i begyndelsen af folketingsåret 1988-89 i sammenhæng med en revision af TV 2-lovgivningen med henblik på lovmæssig afklaring af reklamer i lokal-tv senest 1. marts 1989.

Trafik- og kommunikationsministeren har endvidere over for udvalget oplyst, at Udvalget vedrørende Lokalradio og -TV har overvejet generelt at tage det habilitetsspørgsmål, der

bl.a. vedrører aktive lokalradiofolks tilknytning til nævnene, op. Ministeren vil være indstillet på at se på forslag om supplerende regler på dette område eventuelt i form af en bekendtgørelse, hvis udvalget fremkommer med forslag herom. Trafik- og kommunikationsministeren henviser i denne forbindelse til kapitel 2 om inhabilitet i forvaltningsloven. Særligt henvises der til § 3, stk. 1, nr. 3 og 5, hvorefter »den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis . . . vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har særlig interesse i sagens udfald, . . . eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.«

Der er af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Mindretallet udtaler i øvrigt, at det for regeringspartierne har været afgørende nu hurtigt at give nærradioerne et finansieringsgrundlag. Rimelige finansieringsmuligheder er efter vores opfattelse helt afgørende for at bevare den

-LF7

mangfoldighed på nærradioområdet, som vi mener bør være en bærende idé i nærradioordningen. Af samme grund har vi lagt stor vægt på at få en ordening igennem nu frem for at lade stationerne henslæbe yderligere mange måneder i uvished om deres økonomiske muligheder.

På baggrund af forårets drøftelser mellem de fleste af Folketingets partier har regeringspartierne ønsket at imødekomme ønsket om at finde en måde at hjælpe økonomisk dårligt funderede stationer uden at indføre statsstøtte. Derfor støtter vi forslaget om en fond, bygget op på en afgift taget af hele en stations indtægtsgrundlag, dog således at man er sikret et vist minimum. Af principielle og praktiske grunde har vi fundet det rigtigst at tage en forholdsvis mindre afgift af hele indtægtsgrundlaget frem for en forholdsvis større procentdel kun af reklameindtægterne. Således mener vi også, at det er rimeligt, at også kommunale økonomiske tilskud skal svare afgift. Vi ønsker ikke at favorisere nogle finansieringsformer og dermed nogle stationstyper frem for andre.

For at understrege ønsket om, at nærradioerne skal være forankret i det lokale samfund, har vi ønsket at friholde individuelle medlems- og støtteforeningskontingenter fra at indgå i afgiftsberegningsgrundlaget.

Med henblik på at sikre TV 2 en økonomisk fornuftig start har regeringspartierne ønsket at udskyde spørgsmålet om reklamer i lokal-tv. Ministeren har tilkendegivet, at han vil rejse spørgsmålet i sammenhæng med en fremrykning af tidspunktet for revisionen af TV 2-loven med henblik på, at reklamer i lokal-tv gøres lovlige pr. 1. marts 1989. Partierne har fundet det rimeligt allerede nu at give lokal-tv-stationerne denne melding, således at de får en fornuftig planlægningshorisont.

Under 1. behandling konstaterede regeringspartierne, at der var bred enighed i Folketinget om at ligestille dagblade og distriktsblade, når det gælder om at deltage i nærradiovirksomhed, hvorfor partierne er indstillet på at støtte det af Centrum-Demokraterne under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Endelig ønsker partierne at fremhæve, at ministeren over for udvalget har tilkendegivet, at han, når loven er vedtaget, vil henstille til de lokale radionævn, at man under hensyntagen til det politiske flertal for at ophæve reklameforbudet ikke frem til lovens egentlige ikrafttræden pr. 1. august 1988 indleder nye sager mod stationer, der bringer reklamer.

Et andet mindretal (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse med det under nr. 1 subsidiært det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Mindretallet ønsker at fremføre følgende:

Trafik- og kommunikationsministerens forslag om, at dagblade og efter Centrum-Demokraternes ændringsforslag herom nu også distriktsblade skal kunne eje lokale radioer og tv, bryder med den kulturpolitiske målsætning, der hidtil har været med disse medier, og vil fremme en yderligere monopolstilling for dagspressen i lokalområdet.

Når dette lovforslag ses i sammenhæng med forslag til lov om Lokalradiofonden (L 32), vil dagspressen opnå en yderligere præferencestilling i forhold til uafhængige radio- og tv-stationer ved at kunne tilbyde kombinationsannonceringer og betjene avisannoncører i deres elektroniske medier som ekstraydelse. Det giver dagbladene store muligheder for at undgå afgifterne til fonden.

Et tredje mindretal (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse med det under nr. 1 stillede ændringsforslag. Mindretallet beklager, at det ikke er lykkedes at holde lokalradioer fri for reklamefinansiering samt at undgå, at dagblade og distriktsblade kan få selvstændige sendetiladelser. SF føler, at regeringen og dens samarbejdspartner Fremskridtspartiet med dette forslag ødelægger de oprindelige intentioner med lokalradioer, som var at åbne æteren for de lokale kulturelle interesser og kræfter og udvide »almindelige menneskers« ytringsfrihed og ytringsmuligheder. I stedet får vi nu et gennemkommercialiseret lokalradionet, hvor det er erhvervslivets tarv og ikke kulturlivets, der spiller

den afgørende rolle, og vi risikerer derudover, at dagblads- og distriktsbladsradioer monopoliserer mediebilledet i lokalsamfundene.

Ud fra en sørgmodig erkendelse af, at der i Folketinget har vist sig et flertal for reklamefinansiering, også på lokalradioområdet, har SF med ændringsforslag til dette lovforslag og det dermed sammenhængende L 32 søgt at gøre lovforslagene lettere at leve med for de lokalradioer, der ikke ønsker reklamefinansiering, eller som man ønsker fortsat at sende til et publikum, som ikke har erhvervslivets og dermed reklamebranchens interesse.

Et *fjerde mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Mindretallet bemærker i øvrigt, at Fremskridtspartiet mener, at enhver skal have lov til at drive lokalradiovirksomhed med eller uden reklame.

Det foreliggende lovforslag er imidlertid det bedst mulige i den foreliggende situation. Derfor vil Fremskridtspartiet stemme for lovforslaget, idet der henvises til de optrykte bilag.

Et *femte mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag. Mindretallet henviser i øvrigt til bemærkningerne til ændringsforslagene.

Et *sjette mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (S og SF):

1) Nr. 1 udgår.

Af et *mindretal* (CD), tiltrådt af et *flertal* (S, KF, V, FP og RV):

2) I den under nr. 1 foreslåede affattelse af § 15 a, stk. 2, nr. 3, indsættes i 1. pkt. efter »dagblade«: »og distriktsblade«.

Af et *mindretal* (CD):

3) Det under nr. 3 foreslåede nye § 15 a, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Trafik- og kommunikationsministeren fastsætter regler for reklamernes indhold samt om behandlingen i et nævn af klagesager vedrørende reklamernes indhold.«

4) Det under nr. 3 foreslåede nye stk. 6 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1

At give dagblade adgang til bestemmende indflydelse i selskaber, foreninger m.v., der driver lokalradiovirksomhed, betyder, at de kan skabe et stærkt monopol på den lokale og regionale information. Dette er helt i strid med de oprindelige intentioner med lokalradiovirksomhed, som skulle åbne for så mange og så forskellige ytringer som muligt. Lovforslagets bestemmelse om, at offentligheden skal have adgang til at ytre sig i dagbladsradioer, er desuden så upræcise, at de næppe i praksis vil få nogen betydning. At dagblade ønsker at deltage i lokalradiovirksomhed, er helt naturligt. Men den mulighed har de ifølge den eksisterende lovgivning, og der er ingen som helst grund til at give dem lejlighed til at dominere mediebilledet og et kommercielle reklamemarked mere, end de gør det i forvejen mange steder i landet.

Til nr. 2

Hensigten med ændringsforslaget er at hindre konkurrenceforvridning mellem distriktsblade og dagblade.

Til nr. 3

Efter Centrum-Demokraternes opfattelse vil

fastsættelsen af tidsmæssige regler for reklamer i lokalradio (6 min. pr. time/10 pct.) være umulig at administrere.

Af ministerens svar på udvalgets spørgsmål nr. 7 og 8 fremgår det, at ordningen skal fungere gennem »en vis selvjustits i det enkelte område, både for så vidt angår radioerne indbyrdes og for så vidt angår annoncørerne.« Efter Centrum-Demokraternes opfattelse fører dette til »angiveri« mellem konkurrerende medier, hvilket er uacceptabelt.

Af svarene fremgår det endvidere, at man ikke »som udgangspunkt kan sikre ensartede sanktioner i tilfælde af overtrædelser«. Det vil sige, at det fortsat er den politiske sammensætning af de lokale nævn, der sætter grænserne

for reklamerne og deres udbredelse. Heri ligger en klar konkurrenceforvridning mellem senerne.

Da det endvidere over for udvalget er blevet oplyst, at der er en tæt sammenhæng mellem antal reklamer og deres virkning, finder Centrum-Demokraterne, at reklamesystemet vil være selvjusterende, hvorfor en central fastsættelse af regler fra ministerens side er unødvendig.

Til nr. 4

Ændringsforslaget er en følge af, at forslagsstillerne ikke kan støtte oprettelsen af en Lokalradiofond.

Ole Bernt Henriksen (KF) Connie Hedegaard (KF) Eva Møller (KF) Povl Brøndsted (V)

Helge Sander (V) nfm. Behnke (FP) Marianne Jelved (RV) Duetoft (CD)

Kofod-Svendsen (KRF) Hanne Andersen (S) Søren Hansen (S) Qvist Jørgensen (S)

Lissa Mathiasen (S) Jimmy Stahr (S) Birthe Hansen (SF)

Ingerlise Koefoed (SF) fmd. Stillinger (SF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til trafik- og kommunikationsministeren og dennes besvarelse heraf*Spørgsmål 12:*

Kan nærradioer forblive moms fritaget?

Spørgsmål 13:

Kan nye stationer blive moms fritaget ved køb af udstyr, sender m.v.?

Svar:

Disse spørgsmål hører under skatteministerens område. Skatteministeren har oplyst, at lokal radiovirksomhed hidtil ikke er blevet anset

for erhvervsmæssig, fordi reklamer og anden kommerciel sponsorvirksomhed ikke har været tilladt. Lokal radiovirksomhed har således ikke hidtil været omfattet af momsloven.

Så snart der åbnes adgang til reklamefinansiering, skal lokalradioer – såvel nye som allerede etablerede – momsregistreres for radiovirksomhed, såfremt denne er kommerciel. Radiostationer vil herefter have fradragsret for moms på indkøb (herunder udstyr) på linje med andre momsregistrerede virksomheder.